

Crăciunul

Anul XI Nr. 200

Reg. publ. Trib. Neamț Nr. 5/939
autorizat de Ministerul de Interne
cu Nr. 247/939.

Tiraj 1300 exemplare

Abonamentul 100 lei anual
Autoritățile 200 lei anual

Redacția și adresa: str. Șt. cel Mare, 4

Directorii: Prof. A. A. Rotundu și C. Torcu

ZIAR SĂPTĂMĂNAL — CULTURAL ȘI INFORMATIV.

UNDEVA...

De undeva, din tainele Divinității, pogorâră acum în zilele sărbătorilor Crăciunului, seninătatea și bucuria, pătrunzând în sălăgurile tuturor creștinilor spre a le îmbuna viața și a-i renaște sufletește.

Ce taină, ce mister dă naștere în sufletele noastre, florului dulce al sărbătorii creștine!

Suntem alții în preajma acestor zile mari ale creștinătății! Și participăm senin la binecuvântarea pământului — cu toate ale lui, de către cerul înstelat pe care a răsărit steaua mântuirii acum 1939 de ani...

Undeva, în lumea creștină, Crăciunul este așteptat în tranșee. În aceste „zone” unde se omoară oamenii unți pe alții, Crăciunul este așteptat spre a revărsa mai multă bunătate și seninătate. Se vor împărți și acolo mici bucurii, se vor descreți frunți, vor sbura gânduri de-acolo până la căminuri, unde stă singură tânăra gospodină, trăind bucuria sărbătorii numai micul copilăși, sau unde bătrâne mame și gârboviți părinți vor fi șoptind rugă către Preasfântul să le aducă înapoi acasă tihna cea de altă dată.

Undeva Crăciunul va avea să aducă o rază de nădejde că amănătarile „presupuse posibile” se vor schimba în sfaturi de înțelegere și că pornirile lacome pentru încălcarea dreptății se vor transforma în simț al onoarei și al adevărului, al respectului de adevăr și dreptate!

Undeva, Crăciunul va merge la oamenii datoriei stând de veghe la hotarele țării se va pogori printre ei și le va înveneli clipele, le va întări nădejde și le va binecuvânta osteneala.

Va merge apoi Crăciunul din casă în casă, unde va găsi mai puțină sburdăniție ca alte ori și va mângâia mai mult pe fiecare, încurajându-l binecuvântând.

Undeva, Crăciunul va avea de trezit conștiința pentru a-și face examenul, de și-a îndeplinit ori nu întreaga datorie a momentului de față. Va îndemna la lucru pe toți și-l va asigura de reușită, — de vor sta strâns uniți în jurul unui crez care este al nașunii, al țării ce-și cheamă fiul la datorie.

Undeva, lumina acestor sărbători va afla belșug și rezerve multe și cu părintească poruncă va spune: „Dați pentru întărirea țării și trimiteți bunătăți și celor ce străjuesc hotarele”.

Undeva, necumpătarea va fi bleștin muștrată să-și amăe răsfatul pentru alte vremuri...

Unde va afla copil desbrăcați și bolnavi Crăciunul va îndrepta spre el inimile bune, doctorii miloși și leacuri tămăduitoare.

Undeva, în tainele vreunui munte, Crăciunul va afla o lume tihnită de monahi și monahii care se roagă ca fiecare să aibă parte de aceeași tihnă și-l va îndemna și pe ei să se ostenească mai mult pentru cel ce apără Altarul la hotare.

Dar, undeva, în țări cu hotarele sfărmate, Crăciunul va fi țigonit de aparținând celor ce au fost.

Va găsi țări pustii, morminte acoperite și oameni fără țară.

Mihail Avodanai

NUMĂRUL 200

„Avântul” pe care-l aveți în mână, domnilor cititori, este al două sută-lea număr și cu el se încheie anul XI.

Ceea ce avem noi de spus cu această ocazie — care pentru alții ar fi un motiv de sărbătorire și de laudă personală, în vederea cine știe căror beneficii viitoare — sunt câteva observații și lămuriri necesare:

1) „Avântul” a reapărut acum un an, fiind cerut de majoritatea intelectualilor din oraș și județ — avocați, profesori, preoți și învățători, — mai ales preoți și învățători pentru care „Avântul” a fost întotdeauna o tribună liberă și oricând deschisă. La numărul acestor intelectuali — slujbași s'a mai adăugat un procent de 15 la sută de alți cetățeni din județ — comercianți, agricultori, gospodari etc...

2) „Avântul”, de când apare el, n'a fost un ziar de speculație a senzaționalului și de publicitate a cancanurilor și micilor întâmplări și gălății, el a fost

mai mult un fel de revistă. În acest fel a fost el cerut și s'a nimerit că această cerere a fost și în vederile noastre.

3) „Avântul” a fost trimis la 800 de abonați din județ, la 200 din oraș și gratuit la circa 100 reviste, ziare, biblioteci, personalități din țară.

in oraș n'am contat pe vânzarea prea multor numere la chioșcuri, știut fiind că avem 200 abonați și că... populația evrească nu citește acest ziar. Aceste fiind spuse, cineva care clevea pe socoteala Avântului că „nu se vinde” în oraș, avea și n'avea dreptate. Avea dreptate: „Avântul” nu se vinde” pentru că e un ziar demn și cinstit; dar n'avea dreptate, căci „Avântul” se citește în oraș de cel puțin 300 Români.

Ar mai fi de spus ceva: doi cititori au refuzat ziarul și ne-au ocărit în scris că am îndrăznit să le cerem abonamentul pe anul care se sfârșește. Am rămas surprinși de acest

procedeu înșolit și necinstit (și ia cine, Doamne!) Noi nu le vom publica scrisorile, cum cer ei, ca nu-i irumos să-i știe lumea! Că dacă-i vorba să-i știe cineva, apoi avem noi cui să-i spunem ca să nu le fie prea moale! Dar nu suntem răzbuțători...

Ca să sfârșim aceste rânduri, mai amintim încăodată celor 400 de abonați, care n'au avut vreme să-și achite 100 lei, costul abonamentului la ziar pe anul care se termină, că e timp în această vacanță de făcut acest mic și neînsemnat lucru, care este mare lucru pentru o gazeta românească.

Nu știu cum le-am spune, aici, că tare mi-i greu să le amintim că au citit gazeta un an, profitând de banii celorlalți 400 abonați, care au înțeles să plătească la vreme; în afară că ne-a stilit să facem mari datorii la tipografie.

Avântul

Răsplata Muncii

de I. C. Petrescu.

Puțni cred că sunt aceia dintre colegi, cari să nu cunoască pe noul secretar al Asociației Generale a Învățătorilor.

Pornit din învâșturile legendelor biruințe, din locurile unde au înflorit cele mai fermecătoare povești și s'a scris cele mai dulcose adevări aminte, când a fost să-și împlinească misiunea de dascăl, colegul Mircea Ispir, din Neamț, depe valea Ozanel, a ajuns tocmai la capăt de țară, lângă Limanul Nistrului.

Acolo, în Cetatea Albă, a ucenicit întru dascăle, dându-și seama că — copiii dragi și obștei aflată în lipsuri, așa cum plătitorul făcea în acest colț al pământului românesc, un stejar al învățământului și tribun al satelor, Domnul Teodor Iacobescu, actualul Președinte al Asociației.

Pentru munca înaintașilor, co-

legul Ispir are un cult: toată admirația, toată prețuirea. Socotind-o drept izvor de sugestii, datatoare de îndemnuri și curaj spre faptă, căuta să-o cunoască tot mai bine.

Cercetător pasionat al trecutului se bucura văzând selipiri de lumină la capăt de căi brazdate de harnic înaintași.

Mărturiile generației dela „Vremea nouă”, le-a cules ca pe flori rare, le-a înmănușat într'un volum, împărțându-le astfel tuturor colegilor. Acest tânăr dar întinos dascăl devenia crânic biruinței precursorilor.

Sărguțcios, colabora la revistele și ziarele locale; vești dela hotare trimitea și marilor ziare.

Odată, nu și-a putut stăpâni indignarea și a publicat într'un articol, un fragment de proces verbal de inspecție — monument

de incoerență — dresat de un organ de control, trepăduș al clubului. Nu ca un răzvrătit a făcut aceasta, ci ca un iubitor al dreptei orânduirii și mai ales doritor de a vedea suind pe scara valorilor, a terarhiei, numai prin dreapta măsură a meritului.

Ajuns în București, învățătorul Mircea Ispir, n'a rămas un izolat, nu s'a pierdut în furnicarul anonim al Capitalei, el a rămas tot învățătorul (hrănit cu sfânta pâine a idealului, pentru care ceasurile zilei nu pot să cuprindă puterea și dorul de muncă).

Cea mai mare parte a timpului îl dăruiește din plin presei străjerești.

Departate de locul natal și-a căutat aci prietenii și condeștepții și nu mică l-a fost osteneala,

(Continuare în pag. 2-a)

Amintiri despre Aristide Popovici

de Alexandru Vas Iiu

În ziarul „Universul” din 25 Octombrie și în „Avântul” ziar din Piatra-Neamț, cetesc dureroasa veste că bunul și blândul bătrân Aristide Popovici s'a dus de pe lume. A vorbit la petrecerea lui, vechiul meu coleg și prieten, Leon Mrejeriu, arătând în chip duros viața acestui om care a făcut multă și bună treabă, fără zgomet.

Ca unul care am avut și am vechi legături de prietenie cu fiul de munte de pe moșia Broștenilor, îndrăznesc să povestesc și eu cum am cunoscut pe fostul administrator al Moștei Regale Broșteni, de pe valea Bistriței din fostul nostru județ Suceava.

Viața mea de sur, încă din toamna anului 1894, când mă aflam în cea de pe urmă clasă a școlii normale „Vasile Lupu”, era să văd muntele, să văd

Broștenii, cu satele Holda și Cotârșă, care au dat lumii pe marți mei binevoitori și prieteni, d-l Gh. Kirileanu și Simion Kirileanu din Holda, Ioan Teodorescu, Petrea Gheorghiteasa și Leon Mrejeriu din Cotârșă.

Cătră sfârșitul verii, la 20 August anul 1906, a fost nunta bunului meu coleg Petrea Gheorghiteasa. Colegul de clasă al lui Gheorghiteasa — astăzi dus de pe lume. — Neculai Stoleriu, știind firea mea de om vesel, s'a pus pe capul meu la 16 August 1906, când mă aflam la Bala, să fac toate clipele, să merg și eu la Broșteni „la nunta lui Petreche”. Nu voiam să mă despart preț tare de Tătăruși, dar stăruința lui Neculai a fost mai puternică. Și deci, după ce mi-am pus la cale trebile școlii, în sera de Joi 17 August, am plecat din Tătă-

ruși; iar în dimineața de Vineri 11 August ne-am pornit din Bala, eu, Neculai Stoleriu cu soția și Ion Stoleriu, fratele lui Neculai. Aproape de asfințitul soarelui am urcat întâia oară muntele Stănișoara. Când am ajuns în vârful acestui munte, la popas, eram așa de volos și mă simțeam așa de sprinten și ușor, că pare că m'aș fi scotit în stare să zbor până la Rarău și Pietrie Doamnei, care se vedeau departe spre Miază-Noapte și Apus, tocmai când da soarele după munte; ori, dintr'un vânt, să mă trezească tocmai devale în Borca, sat frumos pe valea Bistriței moșia Coroanei.

Am ajuns la Broșteni și am bătut la poarta școlii unde era diriginta colegului meu Cotârșășan, Ioan Teodorescu, la clasurile 2° după miezul nopții. Bucuria mea că m'am văzut la Broșteni, n'o pot tălmăci cu cuvinte. Bătar că eram peste samă de trudit, puțin am închis ochii. Dimineața, când s'a luminoat pe

Un doliu greu

Un doliu năprasnic s'a abătut asupra cunoscutelor familii LALU din orașul nostru și a familiei Neculai Butculescu din București.

Inginerul Neculai Butculescu și soția sa Georgeta, fiica doamnei Elisa și a domnului George Lalu — tineri care erau o adevărată mândrie a generației lor, prin seriozitatea, munca și exemplul pe care-l dădeau cu viața lor — au căzut victime groazniciei explozii dela fabrica de celuloză din Zărnești, în care atâtea vieți s'au sfârșit.

Toată lumea din orașul nostru a rămas consternată de această dureroasă pierdere și nemeritată lovitură pentru niște familii așa de alese, cu suflet atât de bun, care n'au făcut decât bine în jurul lor, atât prin instituțiile economice pe care le conduc, cât și prin ajutorarea lumii nevoiașă din oraș și din împrejurimi, de câte ori s'a simțit nevoia.

Luăm parte, din tot sufletul nostru, la marea durere a acestor oameni de bine și sperăm că vor găsi puțină mângâiere în creșterea dragănelor nepoțele.

Av.

O avansare binemeritată

P. C. preot Atanasie Popescu — duhovnicul m-rei Varaticu, a fost numit de curând stareț al mănăstirii de calugări „Ghigiu” de lângă Ploșu.

P. C. Sa este un frunțos, și re slujitorii Altarului și e cunoscut în lumea credincioșilor ca ziditor al mănăstirii Izbuca din vecinătatea Oradiei — lăcaș de o gospodărie model și cu o mare faimă, datorită izvorului minunat și miraculos din vecinătate.

Suntem sigur că părintele Atanasie — care este omul ce sfințește locul — va face și din mănăstire ploșeană un lăcaș cu bun renume.

la ferești, eu m'am sculat, m'am îmbrăcat și am ieșit afară să văd împrejurimile școlii.

— De ce nu mai hodinești, Alexandre? zice colegul Teodorescu.

— D'apoi îl chip de dormit, când mă văd la munte? Olu tot dormi cu, când a fi să mă duc de pe lumea asta.

N'a trecut multă vreme și s'au stăruit și prietenii mei, tovarășii de călătorie. Apoi cu toții am ieșit „în centrul Broștenilor”, în fața marelui otel, care încă nu era gata. Aici m'am întâlnit cu alt vechi și mare prieten al meu, d. Gh. T. Kirileanu, și mai pe urmă cu d. Const. Filipovici, contabilul moștei Broșteni.

Veselia mea zgomotoasă — d-l Ghiță o știa — a pus la mirare pe d. Filipovici, care într'un rând a zis și el plin de voie bună: „Taci, taci, gură bogată”.

Apoi, după vechiul obiceiul moldovenesc, d. Ghiță și d. Fi-

(continuare în pag. 2-a)

Răsplata muncii

(Continuare din pag. 1-a)

până când a patat intenția Cerului Nemțenilor. Ce fericiți se simte colegul Ispir, când ne dovedește care sunt frunții neamului, băstinașii județului Neamț.

Pentru o mai stărușă legătură între cei de acasă și mămuloșii de condei dela orașe, a intențiat gazeta *Straja Moldovei*. Nu scapă nici un prilej de cinstire, de pioasă aducere aminte, de descrieri de locuri și oameni din plaiurile Moldovei lui Ștefan Vodă.

Bogatele ilustrații, tehnica tiparului se întrec cu slovele într'aripate.

Despre Mircea Ispir a aflat, încă din primele zile ale dascălii lui, d. Teodor Iacobescu, conducătorul învățătorimii dela Cetatea Albă, de mai înainte. Apoi, d. D. V. Toni, Ministrul de azi, l-a ținut în preajmă-i cinstindu-l și dându-i întărire prin sfaturile și prețuirea sa. D-nii Toni, Iacobescu, Culea alți frunți, i-au cercetat activitatea chiar acolo în județul dascălii lui, la Plătăreștii Cetatea Albă. Domnul D. V. Toni, totdeauna a avut o adâncă bucurie, când a descoperit elemente distinse în marea armată a dascălii.

Știa D-sa că nu poate fi o mai mare și dreptă răsplata pentru un sârquitor, decât dându-i posibilitatea de afirmare prin muncă. Și l-a chemat pe Mircea Ispir să fie secretarul Asociației.

Răsplata acordată colegului Ispir, onorează întreaga generație din care face parte.

Știm prea bine, camarade Ispir, că și aci vet sfînti locul ce fi-s'a dat, prin puterea ta de muncă și de creație.

I. C. Petrescu

Ziarul „Avântul” roagă să nui se trimită încă abonamentul pe anul care începe—aceasta până nu-și vorachita abonamentul pe anul care se sfârșește, toți cei rămași în restanță.

(Urmare din pag. 1-a)

Ispovici au stropit întâlnirea noastră cu vre-o câțiva țapi de bere la, niște mese anume tacute în sala de peste Bistrița, care stă în fața otelului.

Nici nu știu când a trecut ziua de Sâmbătă 19 August. În starea în care eram atunci, mă scottiam mai fericiți de cât toți crăii și împărații pământului. A doua zi, Duminică dimineața — 20 August — după rugămintea mea am mers cu toții la Holda, să vedem satul de naștere a bunilor mei prieteni d. Gheorghe Kirileanu și Simion Kirileanu.

Pe la amiază ne-am întors în Broșteni, unde a venit și Petrea de la Cotârș; iar mai pe urmă D-ra Ravelca Gavrilescu, viitoarea lui soție, și părinții Gheorghe a Gheorghieset și Neaculă Gh. Gavril cu soțiile lor. Când era soarele trecut bine de amiază am mers cu toții la cununie, întâlu la primărie și apoi la biserică, vechea biserică de lemn, unde s'a închinat și Nică a lui Ștefan a Petri. Nuni mari au fost: Admistratorul Moșiei Regale, Aristide Popovici cu doamna și Mihail Lupescu, — fost învățător al lui Gheorghiesea —, cu doamna.

Drept amintire, un fotograf din Folticeni a fotografiat pe nuntași în fața bisericii. Păstrez tabloul.

Acolo în biserică, în după amiază de Duminică 20 August 1906, am cunoscut pe Aristide Popovici și tot acolo m'a cunoscut și pe mine. De la biserică, parte din nuntași, cu tinerii căsătoriți am mers la casa lui Aristide Popovici, în curtea moșiei (conacul). Acolo mai erau și alte fețe de oameni; unii veniți să petreacă în Broșteni, fiind vreme de vacanță; alții fiind

Sfintirea paraclisului dela spitalul orașului Tg.-Neamț

Între cele două arși ale spitalului din Tg.-Neamț, abdt anul 1850, se găsește o bisericuță cu hramul Sf. Spiridon, având pe fațadă, sub cruci, două plăci cu inscripție chirilică. Pe cea dintâi este scris: „Dela 1845, tot făcându-se întârziere cu construcția spitalului de către mănăstirea Neamțu-Secu, la 1848, cu trecerea rușilor prin Moldova spre Ungaria, generalul rus Liders, trecând pe la mănăstire și după ce a constatat îndeajuns slava mănăstirii, a zis acele memorabile cuvinte: *fara esle mică și soracă, mănăstirea este mare și bogată, dacă nu faceți fapte de caritate publică, mănăstirea se perde cu voi odată*. Această amenințare rostită de un general rus, a silit pe călugării ruși aflați în discordanță, să pornească la clădirea spitalului”.

Pe a doua placă este scris: „Între slava sfintei și celei de o înță și de viață făcătoare și nedespărțitei treimi și intru cinstirea sfântului și marelui mucenle Dimitrie, s'a zidit acest paraclis, împreună cu casele ospitalicești, de către sfânta mănăstire Neamțu-Secu, cu toată a sa cheltulală, în zilele prea blagoslovitului marelui domn și împărat singur stăpânitor al tuturor rușilor, Nicolae Pavlovici și al binecredinciosului nostru domn Grigore Alexandru Ghica Voevod, prin răvna și stăruința cuviosului arhimandrit și starți al sfintei mănăstiri Neamțu-Secu chir Neol la anul 1850”.

Dela anul 1850 până astăzi, acestul paraclis nu l'a adus nici odată reparație sau îmbunătățire peste ceace avea dela înzestrarea lui. Părăsit câțiva ani după război, cât timp spitalul a stat închis, la reparația spitalului de acum patru ani, almen nu a purtat grija paraclisului și el a rămas așa cum ni l'a pregătit vremea. Cu crăpături în zid, cu pereții afumați în general cu aspect de paragină. Începând de anul trecut, preot Ilarie Lupășcu, confesorul spi-

talului, la hotărârea de a-l face o reparație completă. În țacere și cu răbdare, mal cu lucrători plătiți, mal cu osteneala mânărilor lui, părintele Lupășcu a terminat reparația pe cheltulala proprie, fără să apeleze la ajutorul autorităților sau la contribuția publică. Sfântul aer cusut în fir, o podoabă neintrecută ce poartă inscripția din anul 1850, a fost scos din cutia unde sta închis și așezat sub sticla, vederii tuturor. Pereții au fost reparați și vopsiți, sfântii și catapeteazma spălată, stana arhierească reparată, apoi mobilierul reparat și vopsit.

Sfintirea acestui frumos paraclis s'a făcut în ziua de 12 Decembrie, zi de prăznulre a sfântului „Spiridon făcătorul de minuni”, de către soborul preoților din oraș, în frunte cu părintele protoereu Gh. Maxim, iar răspunsurile au fost date de corul ocazional, condus de d. Nec. Banca. La terminare, tot clerul, în odăjdii, a mers în saloanele spitalului, pe la patul fiecărui suferind, mirând bolnavii și stropindu-l cu alasmă.

D. dr. Const. Iftimie, medicul primar al spitalului, a invitat asistența la o gustare, unde, d-sa apoi d. pensionar Nec. Banca, după ce au făcut istoricul paraclisului și al spitalului, au toastat pentru M. S. Regele Carol al II-lea, pentru I. P. S. Sa mitropolitul Irinei Mihalcescu, apoi au adus laude și au felicitat pe părintele Ilarie Lupășcu, ultimul ctitor al acestui paraclis, care cu răvna și sacrificii, în aceste timpuri, a dus la bun sfârșit reparația acestui paraclis, așezământ de mare ajutor, de mângâiere și de întărire sufletească a miilor de bolnavi trecuți prin spital. La urmă, părintele Ilarie Lupășcu, după ce înălță rugă de mulțămire Tatălui Cereș, care l-a stat intru ajutor, mulțumesc d-lui dr. Iftimie și părintelui protoereu Maxim dela care, în tot timpul lucrului a primit încurajare.

mi-al prilejuit aceste clipe de voie bună, și te potesc să mal vii pe la noi la munte, dacă nu în alt timp, macar la vara viitoare.

Acestea le-a glășuit Aristide Popovici. Cu toată firea lui de om nu așa de deschis, s'a arătat că-l bun la inimă și l-i drag să stele la petrecere un clas, două.

Am mal fost la Broșteni și Holda, în vara anului 1907, 1908, 1909, 1911, 1912 și 1913.

În toate aceste veri am dat față cu Aristide Popovici, și în toate aceste rânduri se bucura că am prins dragoste de munte și de locurile frumoase de pe moșia Broșteni.

Știa Aristide Popovici, nu numai să ducă bine trebile moșiei — marel și bogatel moșii a Broștenilor; dar știa să fie și meșter și neintrecut primitiv de oaspești. Acești oaspești aveau gazdele lor în această frumoasă așezare de munte. Câte odată, unii din ei erau poștiți în casa (conacul) moșiei, unde erau omenii și ospătați ne gospodărește ci împăratește. Slujbașii aleși de pe moșie aveau cuvânt să le fie ușile deschise când oamenii de prin feluritele părți ale țării via să vadă frumoasa vale a Bistriței, care-l drept frumoasă, numai de la Dorna până la Broșteni, până ce dă pe moșia Coroanei la Madefu.

Cu a căruț și de dezlegare erau primii, omenii și găzduii împăratește, la Cruce de cătră subadminstratorului d-l Ioan Sandescu, dacă nu cu și firea și învolrea și dezlegarea lui Aristide Popovici. La spun acestea nu din auzitele altora ci că însumi, fiind în ceată de oameni aleși am fost primit la Cruce, în vara anilor 1906, 1907 și 1911.

Somi roditori

Nimic mal frumos în adevărata gospodărie ca livada de pomi roditori, producători de fructe aromate, gustoase și sănătoase, care produc banii mulți, bani grei, — căci perele și merele dela noi, în alte țări sunt mal prețute decât portocalele la noi.

Bazați pe falma fructelor noastre, în strălăutate, oamenii noștri din guvern, cu dragoste nemărginită pentru îmbunătățirea mijloacelor de câștig ale gospodărilor noastre, încă de câțiva ani în urmă, au împărțit gratuit pomi sătenilor, din cele mal bune varietăți, — ajungând până acolo ca să planteze și zonele șoselelor naționale și județene.

Ce frumoasă măsură! Ce dragoste pusă în binele agricultorilor și muncitorilor noștri, căci livezile sunt la sate nu în orașe, dându-li-se posibilități de câștig fără să-l coaste ceva, decât doar mila de pom ca să nu-l distrugă.

Totuși omul nostru în loc să se bucure de aceste plantații, păzindu-le cu cea mal inare grija, fiindu-l un mijloc de câștig pentru el și numai pentru el, — arată cea mal josnică deșănăie, — dovadă că a cheltuit statul cu plantația șoselei Piatra-Roznov, încă cu 10 ani în urmă și din acel pom abea se mal văd vreo 10-12 pomi prin fața cătorva case din Roznov, — iar pe șoseaua de la fabrica Eleler la Sarata, asemenea o plantație de castani, și n'au rămas nici jumătate.

Ce frumoși arbori ar fi acum cu umbră și fructe pentru drumețul obosit, — dar omul nostru nu înveșă decât de frică și de asta trebuiesc aplicate cele mal severe pedepse pentru acel ce vor distruge plantațiile.

Prin scoll ar fi bine ca d-nii învățători să explice elevilor, fiindcă primii care strică acești pomi sunt ei, care păzind vitele pe zonă, nu observă când vitele li rod sau li rup.

Cât privește oamenii mari care săvârșesc asemenea fapte urite, să fie moldoveanul nostru mal sălbatec și mal nătâng, ca fra-

tele nostru ardelean? — unde pe șoselele de acolo e un adevărat rai, — sau poate că fiind asuprit de dominația din trecut, a păziti cu sfințenie aceste plantații, — dar e foarte frumos că le păzește și îngrijește și acum.

Cu statul cald al Sf. părinți în biserică, s'ar deprinde a păzi plantațiile fiindcă orice cheltulală face statul, o face cetățeanul, fiindcă statul din noi cetățenii este alcătuit.

Cpt. Ungureanu

Un bal popular

Marți 26 Decembrie 1939, — o doua zi de Crăciun — va avea loc în salonul Sobolewachi un frumos bal popular, organizat de către subcentrele premilitare 2, 3, și 4 din Piatra-Neamț.

Fondurile ce se vor aduna sunt destinate ajutorării celor dașilor depe zonă.

MULȚUMIRI

Societatea „Crinul Vieții” aduce direcției liceului „Petru Rareș” vii și recunoscătoare mulțumiri în numele elevilor săraci, cari au primit dela bunii străjeri ai liceului, haine și suma de 1000 (una mie) lei ca ajutor de Crăciun.

Frumoasa lor faptă e vrednică de toată lauda.

Citii și răspândiți

„Avântul”

După un mic popas a plecat, însoțit de d-l profesor V. Bușureanu, să vadă Dealul Flueral cu mineralul de manganer — un munte în stânga Bistriței și a șoselei cam mergi la vale spre Cotârș.

Pe sară, din porunca și cu eul Aristide Popovici, rindulală, s-a pregătit o masă, în una din sălile curții. Afliindu-mă în Broșteni, Aristide Popovici m-a chemat și pe mine la această masă, precum și pe bunii mei colegi și prieteni Simion Kirileanu de la Holda și Ioan Teodorescu de la Broșteni.

Așa cum m-a lăsat Dumozeeu, am avut fericiți prilej ca în neultata sară de Marți 14 Iulie 1909 să steu la masă cu viitorul Rege al Românilor și să-l fiu prezintat. Era hotărât de cătră Aristide Popovici și d. Gh. T. Kirileanu, că după masă, pădurarul Ion Gh. Bubușeanu de pe valea Barnarului să cinte doina din flueral cel mare; dar aducându-și aminte că și eu pot zice din fluier, m'au îndatorit pe mine cu această treabă. Și fată că prin rândulala lui Aristide Popovici, Alexandru Vasiliu, învățător la Tâtaruși, Județului Suceava, a cântat doina din fluier în curtea Moșiei Regale Broșteni și în fața tănărului principe de atunci, cel de astăzi M. S. Regele Carol al II-lea.

Cum să uit acest semn de prețioasă luare în seamă din partea lui Aristide Popovici?

Era omul prins cu multe trebi ale cărmuirii moșiei și n'avea vreme să stele la multă vorbă cu lumea; dar când avea prilejul, apoi atunci vedea că și se afla în fața un om care face

(continuare în pag. 11-a)

CODRII ROMĂNEȘTI

leagăn al unității naționale

Acolo unde stâncile ne-au despărțit prin codri, frații de dincolo și de dincoace, și-au întins mâna, 10 Mai 1919
FERDINAND

Se împlinesc 21 ani, de când frații noștri de dincolo de crestele împădurite ale Carpaților și-au dat mâna pentru veșnicie și cel din veciul regat.

Mulți din acei frunzași semnatari ai actului Unirii Ardealului din 1 Decembrie 1918, nu mai sunt în viață, iar acei cari trăiesc și astăzi, privesc cu duioșie la cei 21 ani cari s'au scurs, an de an, dela acel mare act al eliberării Ardealului, cheia de boltă a idealului național românesc.

Odată cu desătușarea granturilor Carpaților, ni s'au eliberat și pădurile.

Cu puțin timp înainte de pacea care a reparat toate nedreptățile — se știe, prin acel dureros proiect de pace dela Cetroceni, se proiectase să ni se ia o fășie din munții Carpați, sub pretext că Austro-Ungaria are nevoie de anumite poziții strategice. Dar această chestiune a rămas un simplu episod. Din acel episod dureros, cu privire la păduri, e de reținut o slugură vorbă și anume: *acea a generalului Mircescu, delegat militar român, care a ripostat Austro-Ungariei, astfel: „Am impresia că nu vorbiți în numele Marelui Stat Major al armatei d-voastre, ci în acel al societăților forestiere maghiaro-semitice”.*

CUVINTE REGALE ROSTITE ACUM DOUA DECENII

Dumnezeu însă a vrut ca prin actul unirei din 1 Decembrie 1918, să ni se elibereze și pădurile.

Azi, în acest moment solemn de răscoliri a atâtor amintiri, pentru acel din not, carul am supraviețuit și care am colaborat și luptat cu acea generație de ostași din 1616—1918 în munții Ardealului, credem necesar să reamintim câteva din cuvintele supuse de Regele Ferdinand I, în ziua de 10 Mai 1919, atunci

(continuare din pag. II-a) parte din „cetele tăbitorie de praznice”, adică tablori de petreceri sărbătorești, care nu scoboară pe om fa tina păcatelor, ci-l înalță și-l așează între înțele, într'adevăr făcute „după chipul și asemănarea lui Dumnezeu”.

Cea din urmă petrecere la care m'am numărat și eu a fost rânduită și cărmuită de Aristide Popovici, în a doua jumătate a lunii Iul August anul 1913.

Venisem la Folticeni, să mă întâlnesc cu Simlon Kirileanu și să mă bucur că întorcându-se din mobilizare a scăpat neatinș de boala care a făcut prăpăd în oștire.

El după ce și-a dat efectele și arma în primire la companie nu m'a slăbit cu îndemnatul și rugămintea să merg cu dînsul la Broșteni și la Holda. Cât m'am învînt eu de dărz, că nu va fi chip să-l însoțesc, nefiind pregătit, n'a fost chip să nu-l împlinesc vola.

Am făcut un chef și o volve bună, ca pe vremea aceea, și ca la un clas ca acela, și apoi în dimineața de Miercuri 14 August, pe la clasurile 3, sulundu-ne 4 oameni (eu, Simlon, Dr. D. Cătrăreanu și Mihail Pintilie brigadier silvic pe Domentul Coroanei Farcaș) în trăsura lui Faluș, am apucat spre Broșteni, unde am ajuns la clasurile 6 după amiază.

În ziua de Joi 15 August — Sîntămăria cea Mare — am fost la biserică în Holda. Vineri, 16 August, am mai stat prin Holda; iar Sămbătă, 17 August, am fost într-o călătorie frumoasă pe muntele Măzărata, deasupra Broștenilor și a Cotârșului. Dintre călătorii n'a lipsit bătrânul

când a prezidat congresul silvic din București, în sala festivă a Senatului (Palatul Universității) cu privire la unirea pădurilor:

„Am venit cu plăcere în mijlocul dvs. pentru a prezida întâiului congres care întrunește sub același acoperiș pe silvicultorii României întregite. Codrul este patria noastră, codrul cu toată poezia lui, cu toată isoria lui, căci și codrul are istoria lui ca și o țară, și codrii Carpaților noștri, sunt o parte a istoriei chiar a țării noastre.

Nu numai că au fost adăpost în timpuri de restriște, dar acolo unde stâncile ne-au despărțit, prin codri, frații noștri de dincolo și de dincoace și-au întins mâna.

În timpul războaielor, codrii au fost un mare prieten al soldaților noștri.

Chiar dacă mulți din uriașii codri au trebuit să cadă sub toporul nemilos, tot ci au dat tărie lucrărilor de apărare prin care au mijlocit bravilor noștri ostași să se opui cu toată vitejia, avântului unui inamic neîmpăcat.

Din codri s'a extras lemnul pentru a ne adăposti.

Codrii au trebuit să fie adăpostul acelora cari, înapoiă frontului au fost îngrijiți în spitale.

Cu mare încredere aștept rezultatul congresului acesta, unde pentru întâiași dată silvicultorii din Regat cu cei din țările alipite, își pot schimba într'un mod liber și conștienței de menirea lor comună, vorbe și sfaturi, pentru a da serviciului forestier o înfățișare mai mare și cât mai frumoasă.

O mare comoară stă azi în mâinile dvs. Sunt sigur că veți ști să o păstrați pentru binele țării întregite.

Aceste cuvinte rostite de Regele Ferdinand I acum 20

ani, trebuiesc păstrate ca un talisman prețios și reamintite și pentru generația de azi, care stă de veghe la datorile sub ochiul vigilent al M. S. Regelui Carol II, căci de existența pădurilor e strâns legată soarta acestui neam.

Azi când partidele politice au dispărut, constatăm cu bucurie că și pentru acel MOȚI cari au stat și mai stau cățarați prin vârfurile și coastele munților, s'au luat măsuri reale de un mat bun trai și o mai chibzuită exploatare a pădurilor din jurul lor, lucru pe care l-au dorit și promis și Regele Ferdinand I, ori de câte ori avea prilejul să viziteze Ardealul și vedea tragedia Moșilor.

Iată de ce și pădurile, la această solemnitate de 21 ani dela unirea Ardealului, sunt alături de toți acei buni români, care azi au sacrificat un moment de atenție atât pentru amintirea acestui mare act istoric al Neamului, cât și pentru sacrificiile atâtor ofițeri și ostași, mulți din ei jertfiți pe vecie prin atâtea culmi și văi ale munților eliberați și unde s'au desfășurat luptele din 1916—1918.

M. P. FLORESCU

Înginer consilier silvic

Notă informativă

Rezidența Regală a Ținutului Prut, fiind înstituită ca Domniul Primar al comunei Sasca, județul Bala, în calitate de Președinte al Comitetului școlar și Primar al acestei comune, a luat hotărârea de a îngriji ca toate școlile, precum și autoritățile din acea comună, să fie aprovizionate în mod gratuit cu lemne de foc din proprietatea D-sale, l-a adresat călduroase mulțumiri, pentru frumosul gest săvârșit.

Apel către domni învățători

din județul Neamț

Cu acest număr ziarul local „Avântul” a anunțat că intenționează să-și înceteze apariția din pricina greutăților materiale.

În afară de masa cetitoare din județ și oraș, care și ea începe să albă între trebuințele vieții sufletești pe aceea de a ceii o gazetă specific locală, noi învățătorii am primit și am celii totdeauna cu plăcere „Avântul”.

La greutățile din pricina căroră și-a anunțat încetarea apariției; avem și noi partea noastră de vină că n'am plătit abonamentele la vreme. Suntem cam jumătate din numărul nostru total, din acest județ, care primim Avântul și n'am plătit încă abonamentul.

Dacă s'ar plăti toate abonamentele, atunci ziarul ar putea apărea regulat și în condiții mai bune.

Ziarul acesta, care a costat atâtea energii și atâtea bani pe conducători și colaboratori, este singurul ziar curat românesc, din jud. Neamț. Dar nu e nevoie să mai fie susținută cauza lui, care răspunde unei dăruiri și serioase trebuințe a vieții sufletești locale.

Noi învățătorii am putea să ne creem acest merit de a asigura județului organul de presă permanent, așa cum merită din toate punctele de vedere județul Neamț, susținând cu abonamentele ziarul „Avântul”, care am putea spune că este un ziar al școlii și al bisericii, într-ata așa le-a susținut el întotdeauna interesele.

Rog dar, cu multă stăruință pe toți d-nii colegii din județ, să achite imediat abonamentul la Avântul, pe anul care se sfârșește, pentru a-l putea asigura apariția pe viitor.

Prin aceasta ne vom dovedi, noi învățătorii județului Neamț, aceeași de todeauna, oameni ce se dăruac interesului obștesc în toate împrejurările.

Să ne facem datoria față de „Avântul”, căruia ar trebui să-l mai dăm ceva dela noi, nu să-l rănănim datori.

D-nii colegi care conduc Cămine culturale sunt rugați să plătească și abonamentele Căminelor la Avântul.

Mihail Avadanei

Șinutul Srut

Pentru a da posibilitatea să se înscrie în listele de naționalitate română, toți locuitorii din provinciile alipite, îndreptățiți a avea încetățenirea română și cari nu și-au valorificat încă drepturile lor, Guvernul, prin Decretul-Lege Nr. 3772/939, pentru modificarea și completarea dispozițiilor art. 62 din legea privitoare la dobândirea naționalității române a dispus prelungirea termenului de înscriere până la Februarie 1940.

Intucât, foarte mulți locuitori din această categorie își fac stagiul în armată, iar alții sunt concentrați, se aduce la cunoștința tuturor că pentru înscrierea în listele de cetățenie, în vederea obținerii acestora, potrivit dispozițiilor de mai sus, pot să adreseze cererile neîtimbrate, cu actele necesare, direct Primăriilor comunelor unde locuiesc acum, sau unde locuiau în 1924.

Artistide Popovici cu fiul său Dimitrie (Mitrică) d-l Gh. Kirileanu și alții al căror nume l-am uitat, căci doară-i vreme, de la August 1913 Ne-am oprit la o stână de pe acel munte; iar d. Kirileanu a dat de grija bacului să ne pregate o mâncare clobănească pe când vom veni înapoi. La cuvântul d-lui Kirileanu și al meu, bacul a pus trambula la gură și a cântat cântecul trambulei care numai la munte se aude frumos și numai de pe vârfurile muntelui răsună frumos și te duce cu mintea în trecutul depărtat și zburcînat al Moldovei și al Munteniei.

Pe sară ne-am coborît în Broșteni. D-l Mitică, unul din fiții lui Aristide Popovici, văzându-mă îngrijorat că m'a apucat sară, și până la Holda îl un răstimp bun de mers, a grăit cu tălăstău și prin bunăvoința acestuia am rămas la holdă pe noapte în curtea (conacul) moșiei Broșteni. A doua zi, Duminică 18 August, pe după amiază, am apucat la deal spre Holda, cu gândul că luni să viu înapoi la Broșteni; iar Marți dimineața, la 20 August să plec cu diligența la Folticeni și de acolo la Târnăveni. Fugias din închisoare un vestit făcător de rele, care avea vad de trecere și prin satul meu și-mi era în grija, nu că îmi va lua ceva de la școală; dar că îmi va baga în boale pe un nepot în sama cărula lăsasem școala și căsuța mea burlăcească.

Pentru ce te grăbești cu dusul, bădiță Alexandre. Mai stai pe la noi, că ni l' drag de dumplă și de vorba dumplă. S'apoi, iacă pe mâne Marți 20 August) este sorocită o excursie

la Cruce și la Rârâu, supt conducerea d-lui Aristide Popovici și a lui frate-meu (d. Ghiță). Va fi o ceată de oameni aleși, și nu țar șede rău să te afii la număr cu dănișii.

Cuvântul frățesc al bunului meu prieten Simlon Kirileanu m'a îndoit și m'a hotărât să mai rămân.

Iacă te ascult, dragă Simloane și te rog te vorbă cu d-l Ghiță, să mă primească și pe mine în ceată. M'am gândit să rămân, că Dumnezeu știe dacă voină ajunge până la anul, ori ba. Și s'a bucurat Simlon de rămânerea mea. A doua zi, Marți dimineața, cea călătorilor în frunte cu Aristide Popovici, s'a oprit în Holda, până ce prin îngrijirea d-lui Kirileanu, mi-a sosit și mie cal întărit, și apoi am pornit cu toții pe Blănița în sus. Am ajuns pe la amiază la Cruce și am poposit la cooperativa din fața Bărnărelului. Din porunca lui Aristide Popovici și cu a d-lui Ioan Sandescu îngrijire, ni s'a pregătit masă bogată acolo la cooperativa. Fînd tînăr, și între mari și aleși prieteni, mi-am deschis tot sufletul, toată înțimă de om vesel, la vreme de multă volve bună cum era atunci. Toți se bucurau de tovarășia mea; dar pe toți îl întrecea tăcutul, liniștitul și întru toate înșurăutul și cumpănitul Aristide Popovici.

— Se cade să mulțămim d-lui Kirileanu, că l-a adus pe d-l Vasiliu în ceata noastră.

Iată din cine era alcătuită ceata aceea:

- 1) Domnul profesor Universitar — și nu de mult ales membru al Academiei Române — Ioan Simionescu, cu doamna și

- 2) D-l Ioan Botez, profesor la un liceu din Iași, ajuns în urmă profesor Universitar, cu doamna, cu un băiet, astăzi asistent Universitar, și două copile, eleve de școală, cărora d-l Ghiță le zicea în glumă, țoabe.
- 3) D-l Anastasie Spiridonescu, directorul gimnaziului din Folticeni, cu doamna și două copile.
- 4) D-l Gh. T. Kirileanu — de loc din Holda — secretarul și bibliotecarul bătrânului Rege Carol I-ului, stăpânul moșiei Broșteni.
- 5) Studentul fruntaș Gh. Giuglea și
- 6) Captenia și rânduitorul călătoriei, Aristide Popovici, administratorul Moșiei Regale Broșteni, cu doamna, cu fiul Mitrică, cel de acum administratorul Moșiei Broșteni.

După amiază, tot în ziua de 20 August, am pornit spre schitul Rârâu, așezat pe muntele Rârâu, proprietatea moșiei Broșteni. Ospățul de sară a fost pregătit la mănăstire tot din porunca lui Aristide Popovici și a d-lui Ioan Sandescu.

Nici acolo n'a lipsit veselie și voină cea bună. După stăruința tuturor, un călugăr a adus un clopot de la oi; iar eu am spus o urătură drept ca la Sfântul Vasile. Când la vremea potrivită ziceam: „Dați-l gură măi!” ori: „Măi îndemnați măi!”, răsună sala de hăiturile ospetilor.

În dimineața de 21 August am urcat cu toții Rârâul și una din „Pietrele Doamnei”. Nu se rădicasse negura de pe munte, când ne aflam în vârfurile Rârâului. Toată întinderea de la acest munte, spre miază zi, pe Blănița la vale, părea o mare țară margini. Cum se rădica soarele, se rădica încet și negura, lăsând să se vadă vârfurile munților,

ca niște moșinoase urlașe pe o câmpie întinsă. Priveliștea aceea, numai un mare malstru al condolului ar fi fost în stare s'o așeze pe hărtie în cuvinte nemuritoare; iar d-l profesor Ioan Simionescu așa a glăsuțit: „Am urcat pe muntii Elveșiei, Scoției, Pirinei; dar priveliștea frumoasă ca aceasta de aici, de pe Rârâu, n'am văzut până astăzi!”.

După ospățul de la amiază la schit, ne-am scoborit până la Blănița, și de aici am mers până la Crucea. Acolo, din a lui Aristide Popovici rânduială, toată ceata am mers de am văzut valea Bărnărelului, cu vagonetul pe o linie ferată îngustă. Am venit înapoi pe malul Blăniței, unde ne așteptau plutele pe care ne-am așezat cu toții, și cu ajutorul lui Dumnezeu, la vale spre Broșteni prin vestitele Toance.

Nu-i nevoie să mai arăt frumusețea „drumului fără prăbere”, făcut de la Cruce până la Hărnărelul, cu vagonetul pe o linie ferată îngustă. Am venit înapoi pe malul Blăniței, unde ne așteptau plutele pe care ne-am așezat cu toții, și cu ajutorul lui Dumnezeu, la vale spre Broșteni prin vestitele Toance.

Nu-i nevoie să mai arăt frumusețea „drumului fără prăbere”, făcut de la Cruce până la Hărnărelul, cu vagonetul pe o linie ferată îngustă. Am venit înapoi pe malul Blăniței, unde ne așteptau plutele pe care ne-am așezat cu toții, și cu ajutorul lui Dumnezeu, la vale spre Broșteni prin vestitele Toance.

Pe aproape de clasurile 4 după amiază am ajuns la Hărnărelul, unde înainte de a părăsi pluta, eieul C. I. Botez ne-a fotografiat, spre amintire.

— Să trăiești, domniule Vasiliu — glăsuțeste Aristide Popovici — și-ți mulțămesc că, la voină bună pricinuită de vederea frumoaselor locuri pe unde am fost în aceste două zile, ai mai odăugat și dumplă, făcându-ne neîntreruptă veselie care nu trebuie să lipsească la asemenea rari și frumoase prilejuri.

Am mai stat în Broșteni până Luni dimineața, 26 August, când, din dreptul spitalului de la Lu-

Un stol de străjere model

În urma noului cald apel, adresat de Soc. „Crisul Vieții” D-nel comandant directoare a liceului industrial de iete, pentru a se ajuta cu îmbrăcăminte, copiii din familiile cele mai sărace și cu mulți copii: d-na Maria Soarec, vrednică și adânc înțelegătoare a suferințelor celor necăjiți, a comunicat apelul elevelor străjere, care au răspuns cu entuziasm, dărând fiecare ce a putut: alimente, haine, paltoane, bocanci, șosoni, clo-rapt, fulare, băști albe și colorate, cămeși,—care în școală s'au transformat și potrivit, pentru etatea copiilor ajutați, de către d-na Directoară ajutată de toate doamnele profesoare, care și-au pus toată dragostea, stăruința și contribuția lor bănească pentru desăvârșirea acestor opere, de înaltă înaltă morală.

Astfel, Sâmbătă 16 Decembrie la scoborirea Pavilionului, au fost adunați de către vrednicele și neobositele surori de ocrotire Eufrosina Dumbrăveanu și Elisabeta Gătej, 35 copii între 2 și 12 ani, însoțiți de mamele lor și li s'a distribuit fiecăruia albituri, hăinuțe, paltoane, bocanci sau ghete, fulare, băști, ciocapi; apoi câte o copioasă porție de bunătați: bomboane, pesmeși, mandarine; iar mamele li s'a dat câte un voluminos pachet cu alimente și câte o pâine.

Hainele ce au primit s'au încredințat d-nel președinta a Societății „Crisul Vieții” pentru a se trimite copiilor ce au fost împiedecați a veni la împărțirea acestor ajutoare din lipsă totală de îmbrăcăminte.

Fapta acestui vrednic stol vorbește de la sine. — Astfel știu doamnele comandante ale acestui stol, să sâdească în sufletele străjerelor mila, omenia și solidaritatea. Aceste bune, mloase și darnice străjere știu acum că, „dacă fiecare om ar face în jurul lui atâtea bine, cât poate face, n'ar mai fi niciun necăjit pe lume.”

Și mai știu încă ceva: „nu există mulțumire sufletească mai desăvârșită, decât aceea isorită din săvârșirea unei fapte bune”.

C. V. Ar.

(continuare din pag. III-a)

geul, m'am suit în diligență și am luat drumul spre Folticeni și spre Tătăruși, unde am ajuns după ce am înnoptat cam pe la clasurile 10.

Vremuri frumoase petrecute la munte pe moșta Broștenilor, înalte de izbucnirea marelui război! Dragostea prietenilor și amintirea zilelor de 20 și 21 August m'au urmărit și acasă la Tătăruși. Parte din foștii mei tovarăși au mai rămas la munte și au mai făcut o călătorie frumoasă, pe Neagra-Broștenilor, în ziua de 28 August 1913, de unde mi-au trimis o înlimoasă scrisoare de urare la ziua numelui meu, care avea să fie la 30 August. Păstrez acel prețios document din stăruința mea viață, și acum când scriu aceste rânduri, în amintirea lui Aristide Popovici, îl pun aici în copie: „28 August 1913. Pe o zi frumoasă de toamnă, ospătându-ne la „Borcetul lui Mărcă” de pe Neagra-Broștenilor, ne-am adus aminte cu drag de Bădița Alexandru Vasiliu, urându-l de ziua lui, sănătate și parte cea bună”.

Iscăliți: Aristide Popovici, Gh. T. Kirileanu, D. Popovici, Constantin Popovici, Gh. Popovici, Alexandru Popovici, Matilda, Lilica, Mircea și I. Simionescu, Ana Botez, I. Botez, C. I. Botez, Pulca Botez și Nina Botez”.

După ce am ajuns acasă, la 7 Septembrie 1913 am scris lui Aristide Popovici o scrisoare în care-l mulțumeam de multa și curata dragoste ce mi-a arătat în timpul călătoriei prin meleagurile Broștenilor. La 12 Septembrie a sosit răspunsul: „Broșteni, 10 Septembrie 1913. Iubite domnule Vasiliu, am primit scrisoarea d-tale și-ți mul-

Timiditatea celor care pot dăruia mult

Aceasta este ultima săptămână înainte de sărbători, care mai poate fi folosită pentru scumpele daruri ale tranșeeilor.

Într-o plață, am revăzut cetățenii—brazii, aduși din păduri și vânduți ca loși, pentru vanitoasele lumini de spermantel, pentru beteala unor îngeri de carton, cari nu păzesc nimic. Iar mai departe ceva, la frontierele bătute de viscol, și te toată lumea că s'au alinați îngeri adeverați, cari desprinși de ai lor, de căldura inimii care ne trebuie și tichia cămășului, fără de care nu am crede că avem vre-o însemnătate, păzesc fruntarii sacre, cu o forță a renunțării despre care ne se vorbește deajuns. Pomul lor de Crăciun nu este verde, și n'are altă podoabă decât aceea a zăpezilor reci, sau a corbilor coborîți.

Se știe că s'au lucrat cloropi mănuși, cămași, flanele călduroase, în școli ca și în comitetele de doamne, pentru ei. Inițiativa particulară a ajutorat inițiativa de stat, ca în timpurile cele mai critice ale istoriei noastre, și este sigur că o va mai face, ori-de-câte-ori va mai fi nevoie. Nu este școlărită și străjeră care să nu fi cerut părinților ei atâtea cât este posibil, pentru a încălzi mâinile și pe armele reci, pe oțelele geroase, dela fruntarii.

Dar aceasta este o săptămână în care fiecare poate să-și facă un examen al conștiinței, barem cu o singură întrebare: a făcut oare tot ceea ce îl stătea în putință, pentru a aduce partea sa de alinare și de mângâiere acolo unde alții îl apară?

În afară de aspectul acesta al participării individuale la o îngrijorare colectivă, este important să știm a da sărbătorilor o fizionomie compatibilă cu aceste zile de sacrificiu. Austereitatea este prima condiție a petrecerilor și plimbărilor de agrement actuale.

Chiar după ce obolul a fost

dat și primit, tot nu suntem dispensați de a împriima acestor sărbători un caracter de sobrietate și de seriozitate, fără de care chlul și chlolanul n'ar aduce decât demoralizare.

Ca și altă dată, vor fi destul cari își pot îngădui luxul de a leși din cetate, pentru bucurii sumptuoase excepționale. Aceștia se vor califica singuri între cei cari, pe cea mai bună dreptate, vor trebui să supoarte sacrificiul material de care este nevoie. Ei vor trebui cercetați, și invitați să-și învingă propria lor timiditate de a oferi pentru soldați, prisosul lor. Memoria lor să fie împropățată asupra câștigurilor care le fericesc viața, fără prea mare stăruire. Aceștia să lase la o parte silala lor caracteristică, și să dea! Să dea proporțional cu ceea ce au dat funcționarii, ale căror venituri se cunosc prea bine.

B.

Apostolul

A apărut un număr nou din valoroasa revistă „Apostolul” (Anul V, nr. 10—12 pe Oct.—Dec. 1939).

În acest voluminos număr, pe care d-l prof. Victor Țăranu s'a trudit să-l tipărească, semnează articole: Pr. D. Nourescu — protopopul județului, prof. Gr. Marinou, Pr. D. Săvescu, prof. Victor Țăranu, Ion Trautzel, Ț. Ion Dragan, T. Ursu D. Mareș, C. Turcu, și alții.

Remarcăm însemnările din poșta redacției și mărturisim sincer că nu ne-am fi închipuit că și „Apostolul” întimpină greutățile pe care le are Avântul.

Se găsesc deci și printre abonații „Apostolului” unii care refuză revista după 2—3 ani de regulată primire, refuzând în același timp și plata abonamentului.

...N'am crede-o dacă n'am vedea scrisul d-lui Țăranu — care și el muncește desinteresat la această revistă.

țămesc din inimă pentru frumoasele cuvinte de mulțumire ce-mi aduci.

În adevăr în vara asta a fost prilej a ne cunoaște mai de aproape și nădăjduiesc că vizitorul va întări credința ce avem unul de altu.

Îți urez îndeplinirea gândurilor și să ne vedem cu bine, sănătate și prietenie.

„Aristide Popovici”.

În vara anului 1914, stărnuindu-se războiul cel mare în vecinătatea țării noastre, nu m'am mai dus la munte. În anul 1915 am fost concentrat la Folticeni, la nou înființatul regiment 56 Infanterie — dela 15 Aprilie la 9 Iulie, când am fost lasat la vatră „până la noi ordine”.

Am stat acasă până la 12 Iulie 1916, când am fost din nou chemat la regimentul 56, de unde, cu un detașament de 325 soldați am plecat la munte la Borca, în ziua de Iul 14 Iulie și am ajuns Sâmbătă de cătră sară la 16 Iulie. În Borca, am stat la batalionul 4/56, unde m'a găsit mobilizarea din noaptea de 14 spre 15 August 1916. După mobilizare am fost oprit o săptămână la un „subcentru de aprovizionare până în dimineața de luni 22 August, când împreună cu al meu coleg Sublocotenent Const. Popovici — învătător la Borca — am plecat pe front. Aproape de amiază ne-am oprit în Broșteni la o leacă de ospăț. Aici am dat față cu Aristide Popovici, pe care nu-l văzuserăm de 3 ani.

— Și te duci la război domnule Vasiliu.

— Mă duc cu ajutorul lui Dumacescu, domnule Popovici. La despărțire, pe lângă urări-

le de drum bun și izbândă, mi-a dat un șpușor cu cernelă, un condolu și vre-o 20 de coale de hârtie „să am de scris”.

Am apucat pe Neagra-Broștenilor și am mers până la Pălinș—Dealul Vănat, unde era frontul batalionului 4/59. Infanterie.

Hărta dată s'a trecut, șpușorul a rămas pe un deal din apropierea satului Tulburea din județul Gorj în ziua de Duminică 6 Noembrie 1916; iar condolu îl păstrez și astăzi, ca semn de amintire din partea lui Aristide Popovici.

După război, acest om bun a leșit la pensie și s'a așezat în orașul Piatra-Neamț, unde—începând din toamna anului 1936 l-am văzut de mai multe ori.

În anul acesta, 1939, numai în două rânduri am grăit cu el. Întâia oară, în Duminica Tomii, 16 Aprilie în casa d-lui Gh. T. Kirileanu. Nimerindu-se să rămăne câteva minute numai amândoi, lată ce am glăsuț: — Domnule Popovici să nu vă fie cu supărare, v'aș întreba ceva: în ce an v'aș născut?

— La 15 Aprilie 1906. Ieri 15 Aprilie am implinit 83 de ani, domnule Vasiliu. Tocmal de aceea, părinții mi-au pus numele Aristide, de la Aristarh, cum scrie la calendar.

Și mi-a povestit cum a scăpat de n'a fost în războiul de la 1877.

— Se cuvine să-l felicităm pe d. Popovici, zic eu mai pe urmă cătră d. Kirileanu.

— Da, de ce, Alexandre?

— Pentru că eri a implinit 83 de ani ai vieții.

— Și apoi am mai pus tustrei, țara le cale.

A doua oară l-am întâlnit pe

Suveranul și glasul istoriei

Luând cuvântul la inaugurarea Institutului de Istorie universală, Majestatea Sa Regele Carol II a enunțat — după magistralul discurs ținut, cu câteva zile înainte, la instalarea celor doi noul mitropoliți — o seamă de noul adevăruri, pilve de tăic.

De obicei, conducătorii de popoare fac numai istorie. Suveranul nostru, făcând istorie, are, în același timp, în mod excepțional, prin înțelepciunea Sa, putința de a ne explica întreg ansamblul faptelor expresive, de totdeauna ale Națiunilor.

Spiritul Său clarvăzător știe că istorie nu înseamnă numai prezent, ci și — mai ales — trecutul în toată desăvârșirea lui.

O țară fără trecut, adică fără amintire, nici nu se poate concepe. Trecutul istoric este pilonul de bază și justificarea existenței unui popor.

Despre această tainică și atât de rodnică legătură, între veacurile apuse și cel de față, a poporul nostru, a vorbit Suveranul.

Și lată adevărul de aur, exprimat de o Națiune întreagă, prin cuvântul Suveranului său!

„Istoria (a spus Majestatea Sa Regele Carol II) nu este o îngărare de fapte, ci este o înălțuire, și aici își are acest institut o importanță foarte deosebită.

„Un popor, care de atâtea veacuri trăiește pe un pământ al său, cum este poporul nostru, — nu trăiește print' o pură fatalitate, ci trăiește aici tocmai

în virtutea unor înălțuiri de fapte și de dezvoltări pe care s'ingură istoria poate să le arate”.

Justificarea și țara existenței poporului românesc tocmai în această strânsă „înălțuire de fapte”, despre care a vorbit Suveranul, stă.

Ca să ajungem la Unirea cea Mare, au trebuit să piară voievozii mulți, printre cari Mihail cel Viteaz, și puzderile de Români din toate timpurile, printre care cel 800.000 din războiul trecut.

Ca să ajungem la libertatea Neamului întreg, au trebuit să se jertfească nu numai sutele de mii de români, căzuți în războiul mondial, dar și generațiile reprezentate prin Horia, Cloșca și Crișan, prin Avram Iancu și prin neamărați alți eroi și martiri.

Înălțuirea de fapte aceasta e Puterea și dreptatea țării pe această slăntă înălțuire de fapte se bazează!

Adică pe brațul trecutului românesc înclăștat pe veci de cel al prezentului nostru... ■

Lupta contra speculei

Rezidenția Regală a Ținutului Prut, ne trimite o lungă listă de negustori din Ținutul Prut, condamnați pentru speculă și pentru nerespectarea dispozițiilor hotărâte de legea contra speculei.

Lupta d-lui Rezident Traian Ionașcu, este eroică și marele public consumator, jăcmănit de lăcomia speculanților, îi este adânc recunoscător.

ATENȚIUNE!

SE ADUCE LA CUNOȘTINȚA ONORATEI NOASTRE CLIENTELE CA

Tipografia „GH. ASACHI”

S'A MUTAT

ÎN STR. ALEXANDRU CEL BUN Nr. 39 (LANGA MAGAZINUL DE MANUFACTURA STAN RIZESCU).

grul pământ”... și încă alții pe cari din pricina marii zgodurii sufletești nu l mai pot scrie.

Se schimbă mereu, vremurile și se duc mereu bătrânii de la cari am învățat câte ceva în anii tineretii. Tinerii de acum 25-30 de ani — cari mai trăiesc — azi sunț oameni bătrâni și se uită cu jale în urmă, știind bine că:

„Ce-o fost verde, s'o uscat
Ce-o fost dulce, s'o mâncat,
Ce-o n'florit, s'o scuturat”...

A avut dreptate un bătrân din Dobrogea, să zică acest cântec de jale, în ziua de 27 August, anul 1887:

„Tinerete, haine scumpe
Purta-v'aș și nu v'aș rupe.
Bătrânețe cu slăbie,
Sinteți dăruite mie,
Din mica copilărie.
Eu mă duc
Eie m'aajung;
Eu mă plec,
Eie măntrec.
Fața mi se ngâlbenește,
Părul mi se îndăbește,
Puterea mi se slăbește”.

Și alt bătrân din județul Bala, în luna Iulie 1916:

„Tinerete, haine scumpe,
Am gândit că nu s'or rupe;
Tinerete și-am avut,
Eu nu știu ce s'a făcut,
Că'n crăsmă nu le-am băut,
Nici la țarg nu le-am vândut”.

Alexandru Vasiliu
Inv. pensionar
Com. Tătăruși, Jud. Bala

10 Decembrie 1939.